

THE VENICE CHARTER LA CHARTE DE VENISE

1964 - 1994

Charte de Venise - 1964
Le but d'un monument comprend, non seulement la création architecturale
soignée, mais aussi le cadre où il s'insère. Le monument est inséparable de
l'histoire où il se situe et de l'histoire dont il est le témoin. En conséquence, les
mesures monumentales doivent tenir un grand compte des conditions architecturales, qu'elles
soient matérielles ou non acquises, avec le temps, sans dénigrement historique
et humain.

1. La conservation et la restauration des monuments constituent une discipline
qui fait appel à toutes les sciences et techniques qui peuvent contribuer à
l'étude et à la sauvegarde des faits et monuments.

2. Elle vise à sauvegarder tout autant l'œuvre d'art que le témoin d'un site.

La conservation des monuments est toujours favorisée par leur affectation
à une fonction utile à la société, mais cette affectation ne peut altérer
leur valeur.

C'est dans ce limite qu'il faudra concevoir et que l'on pourra autoriser la
modification ou la restauration des monuments, en tenant compte de leur
fonction.

3. La conservation des monuments impose d'abord le respect de leur
authenticité.

4. La restauration est une opération qui doit garder son caractère
inséparable. Elle vise à conserver et à révéler le mieux possible le
monument. Elle s'appuie sur le respect de la structure
originale ou de documents authentiques et s'écrit en conséquence
l'hypothèse. Au cas où, tout travail de conservation implique une action
de comparaison à l'architecture ou l'œuvre de l'époque.

INTERNATIONAL COUNCIL ON MONUMENTS AND SITES
CONSEIL INTERNATIONAL DES MONUMENTS ET DES SITES
CONSEJO INTERNACIONAL DE MONUMENTOS Y SITIOS

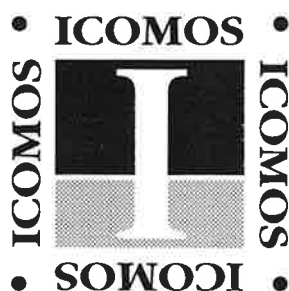
Scientific Journal

Journal scientifique

THE VENICE CHARTER

LA CHARTE DE VENISE

1964 - 1994

INTERNATIONAL COUNCIL ON MONUMENTS AND SITES
CONSEIL INTERNATIONAL DES MONUMENTS ET DES SITES
CONSEJO INTERNACIONAL DE MONUMENTOS Y SITIOS

1994

President / Président

Roland Silva

Secretary General / Secrétaire Général

Jean Louis Luxen

Editorial Board / Comité éditorial

Sherban Cantacuzino, Chairman / Président

Carmen Anón Felió

Natalya Douchkina

Mohaman Hamah

Jan Jessurun

Raymond Lemaire

Joseph Phares

Andras Roman

Roland Silva

Giara Solar

V Trutzschler

Coordinating Editors / Editeurs coordinateurs

Sita Pieris

Cathelijne Broers

Project Coordinator / Coordinateur du projet

Hiroshi Ratnaweera

Type Setting/Composition

Lazer Print and Guilhem Beugnon

ICOMOS (Sri Lanka)

Printing /Impression

Andras Roman

ICOMOS (Hungary)

Scientific Journal / Journal scientifique

No. 4 (July-Dec 1994)

© ICOMOS

The views expressed in the articles
are those of the respective author / authors

Les opinions exprimées dans les articles
sont celles des auteurs respectifs

ISSN 1391 - 1147

Director

ICOMOS

Hôtel Saint Aignan

75, Rue du Temple

75003 Paris

Cover: First page of the original manuscript of the Venice Charter

Frontispiece: Pages from the manuscript of the original Venice Charter, Archives, University of Leuven

The Venice Charter

*translated
in*

GEORGIAN

GEORGIEN

ICOMOS National Committee using this version:

Georgia/Georgie

საერთაშორისო ქარტია პეგლთა დაცვისა და რესტავრაციის შესახებ

არქიტექტორთა და ისტორიის ძეგლების სპეციალისტთა II საერთა-
შორისო კონგრესი. ვენეცია, 1964. მიღებულია იკომოსის მიერ 1965.

ესა თუ ის მონუმენტალური ქმნილება, რომელიც ხალხთა წარსული
კულტურის ანარეკლს წარმოადგენს, დღესაც ცოცხალი ორგანიზმია-
იგი საუკუნოვანი ტრადიციების ცოცხალი მოწმეა. ისტორიული
ძეგლი საერთო ღირებულებას, საერთო მემკვიდრეობას წარმოადგენს.

მას შემდეგ, რაც საერთაშორისო ხაზით შემუშავებულ იქნა ძირითადი-
პრინციპები, რომელთაც უნდა დაფუძნებოდა ძეგლთა კონსერვაციისა
და რესტავრაციის საქმე, მათ ყოველი ერთი იცავს თავისი კულტურისა
და ტრადიციების თავისებურებათა შესაბამისად.

პირველად ეს პრინციპი ჩამოყალიბდა 1931 წელს, ათენის ქარტიის
სახით. მან დიდად შეუწყო ხელი ფართო საერთაშორისო მოძრაობის
განვითარებას - გამოქვეყნდა არა ერთი ნაციონალური დოკუმენტი,
მუშაობა გააჩაღა იუნესკომ, შეიქმნა ძეგლთა კონსერვაციისა და
რესტავრაციის შემსწავლელი საერთაშორისო ცენტრი რომში.

კრიტიკული აზრი ამა თუ იმ პრობლემას მუდამ მრავალფეროვნებას
და კომპლექტურობას მატებს. ამასთან, უკვე ოროულიცაა, გადაისინ-
ჯოს ათენის ქარტიის პრინციპები, გადრწავდეს და გაფართოვდეს ეს
დოკუმენტი და ამრიგად შეიქმნას ახალი ქარტია.

შესაბამისად ამისა, არქიტექტორთა და ისტორიული ძეგლების სპე-
ციალისტთა II საერთაშორისო კონგრესმა, რომელიც ვენეციაში შე-
იკრიბა 1964 წლის 25 მაისს, მოიწონა შემდეგი ტექსტი:

განსაზღვრება

კუნძი 1

ისტორიული ძეგლის მცნება მოიცავს როგორც ცალკეულ არქიტექტურულ
ნაწარმოებს, ასევე ქალაქისა და სოფლის ლანდშაფტს, რომელიც

განსაკუთრებული თვითმყოფი კულტურის დამადასტურებელია. განვითარების მნიშვნელოვანი ეტაპი თუ ისტორიული ძეგლი გულისხმობს არა მარტო უნიკალურ ძეგლებს, არამედ უბრალო, თითქოს და რიგით ნაწარმოებებსაც, რომლებიც კარგად ასახავს თავის ეპოქას და რომელთაც გარკვეული კულტურული მნიშვნელობა აქვს.

კუნძი 2

ძეგლთა კონსერვაცია და რესტავრაცია სამეცნიერო დისციპლინაა. იგი იმდებლივს ყოველი მეცნიერებისა და ყოველი სპეციალისტის ყველა იმ გამოცდევას, რამაც შეიძლება ხელი შეუწყოს კულტურული მემკვიდრეობის შესწავლისა და დაცვის საქმეს.

კუნძი 3

ძეგლთა კონსერვაცია და რესტავრაცია მიზნად ისახავს დაცვას როგორც ხელოვნების ნაწარმოები, ასევე ისტორიული დოკუმენტი.

კონსერვაცია

კუნძი 4

ძეგლის კონსერვაცია, პირველ ყოვლისა, გვაგვალვებს მის დაცვასა და ყოველდღიურ მოვლა-პატრონობას.

კუნძი 5

ძეგლის კონსერვაცია ხელს უწყობს საზოგადოებრივი საჭიროებისათვის მის გამოყენებასაც, ე.ი. ასეთი გამოყენება დასაშვებია, მაგრამ არავითარ შემთხვევაში არ შეიძლება დავამახინჯოთ /შეცვალოთ/ შინობის აგებულება ანდა დეკორი.

კუნძი 6

ძეგლის კონსერვაცია ძეგლთან დავავშირებულ გარემოსაც გულისხმობს. თუ არსებობს ტრადიციული გარემო, იგი უნდა შევინარჩუნოთ და ყოველგვარი ახალი მშენებლობა, ყოველგვარი დაშლა და გადაკეთება, რამაც შეიძლება დავამახინჯოს სახე, აკრძალულია.

კუნძი 7

ძეგლი განუყოველია ისტორიისაგან, რომლის მოწმეც იგი არის და იმ გარემოცვისაგან, რომელშიაც ისაა ჩართული. მთელი ძეგლის ან

მისი ნაწილის გადატანა დხსაშვებია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ამას ძეგლის გადარჩენის საქმე მოითხოვს, ან მაშინ, როცა ეს გამართლებულია გარკვეული ნააიონალური თუ საერთაშორისო მოსაზრებებით.

კუნძუტი 8

ქანდაკების, მხატვრობის თუ დეკორატიული მორთულობის სხვა რაიმე ელემენტი მხოლოდ იმ შემთხვევაში შეიძლება დადაშორდეს ძეგლს, თუ ეს ერთადერთი გამოსავალია მისი კონსერვაციისათვის.

რესტავრაცია

კუნძუტი 9

რესტავრაცია – ეს არის საშუალება, რომელსაც მხოლოდ განსაკუთრებულ შემთხვევებში უნდა მივმართოთ. მისი მიზანია ძეგლის ისტორიულ და ესთეტიკურ ღირებულებათა კონსერვაცია და აღდგენა. იგი მუშაობს ანგარიშს უნდა უწევდეს ძეგლის ძველ ფუძეს და მუშაობს უნდა ემყარებოდეს ავთენტურ დოკუმენტებს. რესტავრაცია უნდა შეწყდეს იქ, სადა ჩნდება პიპოტება. გამონაკლისია ამ შემთხვევაში ყველა ის სამუშაოები, რაც აუცილებელია არქიტექტურული კომპოზიციის აღსადგენად. ყოველგვარი დანამატი ჩვენი დროის დაღს უნდა ატარებდეს.

კუნძუტი 10

რამდენადაც ტრადიციული ტექნიკა ხშირად არაა ადეკვატური, უნდა მივმართოთ კონსერვაციისა და მშენებლობის ყველა თანამედროვე ტექნიკას. ეფექტურობა და საბუთებელი იქნება მეცნიერების მონაცემებით, ხოლო მისი უზრუნველყოფა ცდების საქმეა.

კუნძუტი 11

უნდა გავუფრთხილდეთ ყოველი ეპოქის ყველა იმ ანდამანტს, რომელიც ძეგლს მოჰყვა დღემდე. ამიტომაც, რესტავრაციის პროცესში შეუძლებელია მიზნად დავსახოთ ერთიანი სტილის დაცვა. რამდენადაც ყოველ ნაგებობაში შესაძლოა იყოს რამდენიმე ფენა, მათი მოშორება ქვედა ფენისაგან შესაძლებელია მხოლოდ გამონაკლისის სახით და იმ პირობით, თუ ეს ზედა ფენები ნაკლებად მნიშვნელოვანია, თუ კომპოზიცია, რომელიც ჩვენს მიერ ჩატარებული სამუშაოების შედეგად არის

შექმნილი, ნათლად დაგვიმოწმებს ისტორიულ, არქეოლოგიურ და ესთეტიკურ ღირებულებათა მაღალ დონეს და თუ ამ კომპოზიციის კონსერვაცია საკმარისი იქნება განსჯისათვის. საკითხის გადაწყვეტა ამ შემთხვევაში – ელემენტების ღირებულებისა და ფენების /თპერატტიუოი/ თაშორების შესახებ – არ შეიძლება პროექტის ერთ ავტორს მიგანდოთ მხოლოდ.

კუნძი 12

ის ელემენტები, რომელნიც ნაგებობის ნაკლები ნაწილებისათვისაა გათვალისწინებული, სრულ ჭარმონიაში უნდა იყოს მთელ ანსამბლთან და ამავე დროს მკვეთრად უნდა გამოირჩეოდეს ძველი ნაწილებისაგან.

კუნძი 13

ნაგებობის დასრულება დასაშვებია, თუ შენარჩუნებული იქნება ყველა მისი მნიშვნელოვანი ნაწილი და თუ ის არ არღვევს მთელი კომპოზიციის ისტორიულ საზოგადოებას და ძეგლის კავშირს მთელ გარემოსთან.

ქალაქის ცენტრის კავშირი

კუნძი 14

ქალაქის ცენტრი განსაკუთრებული ზრუნვის საგანი უნდა იყოს მისი მთლიანობის, მისი გეგმარების დაცვა, ზრუნვა მისი გაჯანსაღებისათვის და მისი ექსპლუატაციისათვის; ყველა საკონსერვაციო და სარესტავრაციო სამუშაო, რომელიც ქალაქის ცენტრშია გათვალისწინებული, უნდა ემყარებოდეს იმ პრინციპებს, რომლებიც წინა პარაგრაფში იყო გამოთქმული.

გათხრობა

კუნძი 15

გათხრობის სამუშაოები უნდა განხორციელდეს იმ სამეცნიერო ნორმებისა და რეკომენდაციების მიხედვით, რომელიც იუნესკომ მიიღო 1956 წელს "რომელიც საფუძვლად დაედო არქეოლოგიური გათხრობის სამუშაოების საერთაშორისო პრინციპებს".

საჭიროა უზრუნველყოფით ნაწილებების მოწესრიგება, მათი კონსერვაცია. აუცილებელია არქიტექტურული ელემენტებისა და აგრეთვე გათხრობის შედეგად გამოვლენილი ყველა სხვა საგნის მუდმივი დაცვის ორგანიზება.

საჭიროა აგრეთვე განვმარტოთ ძეგლის მნიშვნელობა, მისი მოვლა-პატრონობისა და დაცვის აუცილებლობა. მაგრამ ყოველგვარი სამუშაო, რეკონსტრუქციის ხაზით, გამორიცხული უნდა იყოს. შეიძლება განხორციელდეს მხოლოდ ანასტილიზი, ე.ი. ჯერ კიდევ არსებული, მაგრამ გათიშული ნაწილების შეერთება-შეკავშირება.

პუბლიკაცია

პუნქტი 16

საკონსერვაციო, სარესტავრაციო და გათხრით სამუშაოებს მუდამ თან უნდა ახლდეს ზუსტი დოკუმენტაცია - ნახატებითა და ფოტოსურათებით, ილუსტრირებული ტექსტით, რომელშიაც გაანალიზებულია მთელი ეს მასალა. განშრევების, გამაგრების, შეერთების, დანამატი სამუშაოების ყველა ფორმა, ისევე როგორც ტექნიკური ელემენტები და ის ფორმები, რომლებიც ორიგინალის განმეორებითაა შექმნილი - ყველა-ფერი ეს ამ ტექსტში უნდა იყოს ასახული. მთელი ეს დოკუმენტაცია უნდა გადაეცეს საზოგადოებრივ ორგანიზაციათა არქივებს და ყოველი მათგანი ხელმისაწვდომი უნდა იყოს მკვლევართა და მეცნიერთათვის. რეკომენდირებულია მათი პუბლიკაცია.

1937 წ. არქიტექტორთა III საერთაშორისო კონგრესი რომში.

ძეგლთა კონსერვაციისა და რესტავრაციის საერთაშორისო ქარტიის სარედაქციო კომისიაში შედიოდნენ:

- პიერო გაცოლა /იტალია/ - თავმჯდომარე;
- რაიმონ ლემერი /ბელგია/ - მომხსენებელი;
- ბასეგოდა ნონელი /ესპანეთი/;
- ბენადენტე ლუისი /პორტუგალია/;
- ბორკოვიჩ ჯურჯე /იუგოსლავია/;
- დაიდუკუ ხიროხი /იუნესკო/ და სხვები.